

Asesiad Effaith Cydraddoldeb

Gweler y daflen *Sut i Wneud Asesiad Effaith Cydraddoldeb* am gymorth i lenwi'r ffurflen yma. Mae croeso hefyd i chi gysylltu gyda Delyth Williams, Swyddog Polisi a Chydraddoldeb ar est 32708, neu DelythGadlysWilliams@gwynedd.llyw.cymru, am gymorth pellach.

Mae'n ofynnol i'r Cyngor (dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010) i ystyried yr effaith fydd newid mewn unrhyw bolisi neu weithdrefn (neu greu polisi neu weithdrefn o'r newydd), yn ei gael ar bobl hefo nodweddion cydraddoldeb gwarchoddedig. Mae gan y Cyngor hefyd ddyletswyddau cyffredinol ychwanegol i sicrhau tegwch a meithrin perthnasau da. Rhaid felly gwneud Asesiad Effaith Cydraddoldeb amserol cyn gwneud penderfyniad ar unrhyw newid perthnasol (h.y. sy'n cael effaith ar bobl hefo nodwedd gwarchoddedig).

I Manylion

I.1 Beth yw enw'r polisi / gwasanaeth dan sylw?

Cyfundrefn Addysg Drochi tuag at 2032 a thu hwnt

I.2 Beth ydi pwrpas y polisi/gwasanaeth sy'n cael ei greu neu ei newid? Pa newidiadau sy'n cael eu hystyried?

Mae'r Adran Addysg wedi llunio gweledigaeth newydd ar gyfer darpariaeth addysg drochi yng Ngwynedd.

Bydd dysgwyr sy'n newydd i Wynedd, nad ydynt yn siarad Cymraeg gartref, yn mynd drwy broses o drochi iaith, sef dilyn cwrs dwys o ddysgu'r Gymraeg a gynhelir gan y Canolfannau Iaith ar hyn o bryd. Mae'r Canolfannau Iaith presennol yn gyfrifol am drochi dysgwyr yn y Gymraeg er mwyn eu galluogi i gaffael yr iaith yn ddigonol i'w galluogi i ffynnu yn ein cyfundrefn addysg ddwyieithog wedi hynny. Mae'r drefn o drochi dysgwyr sy'n hwyrddfyodiad i Wynedd yn digwydd mewn un o 5 Canolfan Iaith sydd wedi eu lleoli ar safleoedd rhai o'n hysgolion Cynradd ac Uwchradd. Agorwyd y Ganolfan Iaith gynradd gyntaf yng Nghaerdydd ym mis Medi 1984, ac erbyn hyn, ceir tair canolfan iaith gynradd arall yn Nolgellau, Llanybyddwy a Phenrhyndeudraeth, ynghyd â Chanolfan Iaith Uwchradd a sefydlwyd ym Mhorthmadog yn 2004.

Does dim amheuaeth fod y Canolfannau Iaith wedi bod yn llwyddiannus dros y degawdau diwethaf yn sicrhau bod dysgwyr yn llwyddo i gaffael y Gymraeg gan lwyddo i ymdoddi yng nghyfundrefn addysg ddwyieithog Gwynedd.

Er hynny, mae'r Adran Addysg yn credu bod achos dros newid i'r ddarpariaeth drochi gyfredol yng Ngwynedd, gan adeiladu ar lwyddiant y Canolfannau Iaith.

O ganlyniad, dyma weledigaeth yr Aelod Cabinet Addysg ar gyfer y Gyfundrefn Addysg Drochi tuag at 2032 a thu hwnt:

“Fy ngweledigaeth yw cael cyfundrefn addysg Gymraeg a dwyieithog sydd yn rhoi anghenion ein holl ddysgwyr yn ganolog i’n darpariaeth.

Hoffwn weld cyfundrefn addysg drochi sydd yn hyblyg, ac sydd yn darparu addysg a hyfforddiant o’r radd flaenaf, gan gefnogi newydd-ddyfodiaid i gaffael Y Gymraeg yn llwyddiannus, ynghyd â sicrhau darpariaeth, profiadau a chefnogaeth o ansawdd uchel yn Y Gymraeg sydd yn ymateb i anghenion y dysgwyr a’u teuluoedd, ac yn gyfrwng i’w harfogi fel dysgwyr annibynnol a hyderus ddwyieithog i’w galluogi i lwyddo a ffynnu.”

Mae’r dysgwyr o dan y drefn bresennol yn mynychu’r Canolfannau Cynradd am ddeuddeng wythnos, a’r Ganolfan Uwchradd am wyth wythnos. Yn ôl adroddiad crynodol ar gynllun peilot diweddar a gynhaliwyd yn un o ganolfannau trochi cynradd y Sir, nodwyd nad oedd y drefn o dderbyn disgyblion i’r Canolfannau cynradd yn glir, ac fe welwyd fod y drefn yr adroddwyd amdani yn y Canolfannau unigol yn amrywio’n fawr. Roedd rhai yno am eu bod yn hwyrddyfodiaid pur, eraill yno er mwyn derbyn ychydig o hwb gyda’u sgiliau darllen ac ysgrifennu, ond yn gwbl rhugl eu hiaith lafar. Roedd eraill mewn Canolfan arall eisoes wedi bod yn y Ganolfan yn y flwyddyn addysgol flaenorol, ond wedi mynd yn ôl i’r ysgol bryd hynny a chael cyfle i ddod yn ôl. Mae’r adroddiad yn manylu bod rhai dysgwyr yn cyrraedd y canolfannau am eu bod “yn gyffredinol wan” yn addysgol.

Amlyga’r adroddiad crynodol bod diffyg dealltwriaeth amlwg o’r drefn cyfeirio dysgwyr ac wrth benderfynu pwy oedd yn gymwys i fynychu ai peidio. O ganlyniad i’r diffyg eglurder yn y drefn o dderbyn disgyblion i’r Ganolfan, mae’n anodd ar hyn o bryd dod i farn gadarn wrth fesur cynnydd y disgyblion yn erbyn eu gallu ar gychwyn a diwedd eu cyfnod mewn Canolfan Iaith.

Gellir crynhoi’r prif achos dros newid a’r angen am weledigaeth newydd ar gyfer cyfundrefn addysg drochi Gwynedd i’r meysydd canlynol, ac ymhelaethir arnynt ymhellach isod (Pwynt 2.4):

- Rhoi anghenion y dysgwr yn ganolog
- Cyfoesi a moderneiddio’r ddarpariaeth
- Gweithio mewn partneriaeth
- Cyfle i greu amgylchedd ddysgu o’r radd flaenaf
- Cyfleoedd newydd yn deillio o COVID-19
- Gwersi a ddysgwyd yn sgil y Cynllun Peilot a weithredwyd ar gais y Cabinet.

Yn seiliedig ar yr achos dros newid felly, ein gweledigaeth ar gyfer dysgwyr sydd yn newydd-ddyfodiaid yw eu bod yn cael:

“Mynediad at gyfundrefn addysg drochi o’r radd flaenaf sy’n darparu profiadau dysgu hyblyg a chynaliadwy o ansawdd uchel sy’n eu harfogi fel dysgwyr annibynnol â’r wybodaeth a’r sgiliau yn Y Gymraeg i’w galluogi i symud ymlaen.

Darparu trosglwyddiad effeithiol o’r addysg drochi i’r ysgol leol gan sicrhau darpariaeth, profiadau a chefnogaeth o ansawdd uchel yn Y Gymraeg sydd yn ymateb i anghenion y dysgwyr a’u teuluoedd ac yn gyfrwng i’w galluogi i lwyddo a ffynnu.”

1.3 Pwy sy'n gyfrifol am yr asesiad yma?

Debbie A W Jones, Rheolwr Gwasanaethau Corfforaethol Addysg

1.4 Pryd wnaethoch chi gychwyn yr asesiad? Pa fersiwn yw hwn?

Mai 2021

2) Gweithredu

2.1 Pwy yw'r partneriaid fydd yn rhaid gweithio hefo nhw i wneud yr asesiad yma?

- Staff Canolfannau Iaith Gwynedd
- Cynrychiolwyr Undebau yr Athrawon a'r Cymhorthyddion
- Penaethiaid Ysgolion Cynradd ac Uwchradd Gwynedd
- Fforwm Cyllideb Ysgolion
- Fforwm Undebau
- Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi
- Pwyllgor Iaith
- Dysgwyr

2.2 Pa gamau ydych chi wedi ei gymryd i ymgysylltu gyda pobl hefo nodweddion gwarchoddedig?

Mae'r Adran Addysg wedi cynnal cyfnod o ymgysylltu gyda rhan-ddeiliaid allweddol ar y weledigaeth newydd ar gyfer y gyfundrefn addysg drochi tuag at 2032 a thu hwnt.

Fel rhan o'r ymgysylltu hwn, cynhaliwyd cyfarfod i gyflwyno'r weledigaeth newydd gyda'r Undebau Athrawon a Chymorthyddion ynghyd â chyfarfod arbennig gyda staff y Canolfannau Iaith ar 27 Mai 2021, gyda chyfle i'r staff ystyried y weledigaeth a chyflwyno sylwadau erbyn 21 Mehefin 2021.

Fel rhan o'r ymgysylltu hefyd, cyflwynwyd y weledigaeth newydd gerbron y Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi ar 10 Mehefin 2021, ynghyd a'r Pwyllgor Iaith ar 22 Mehefin 2021 er mwyn derbyn barn yr

aelodau etholedig ar y weledigaeth, ynghyd â chyfle i graffu arno.

Fel rhan o'r ymgysylltu, cyflwynwyd y weledigaeth newydd gerbron penaethiaid holl ysgolion uwchradd Gwynedd ar 16 Mehefin 2021, ynghyd â holl bennaethiaid ysgolion cynradd Gwynedd ar 17 Mehefin 2021 er mwyn derbyn eu sylwadau.

Fel rhan o'r ymgysylltu, cynhaliwyd 2 grŵp ffocws gyda dysgwyr presennol y gyfundrefn addysg drochi yn ein Canolfannau Iaith ar 22 Mehefin 2021 er mwyn canfod eu barn hwy fel defnyddwyr y gwasanaeth ar y weledigaeth newydd.

Fel rhan o'r ymgysylltu, cyflwynwyd y weledigaeth newydd gerbron y Fforwm Cyllideb Ysgolion i bwrpas ymgynghori â hwy ar y drefn newydd o ariannu'r weledigaeth newydd ar gyfer y gyfundrefn addysg drochi tuag at 2032 a thu hwnt.

2.3 Beth oedd canlyniad yr ymgysylltu?

Yn sgil cynnal cyfnod o ymgysylltu ar y weledigaeth newydd ar gyfer cyfundrefn addysg drochi Gwynedd tuag at 2032 a thu hwnt, derbyniwyd y sylwadau canlynol fel rhan o'r ymgysylltu a gynhaliwyd:

Sylwadau Staff Canolfannau Iaith Gwynedd

Rhodddwyd cyflwyniad ar y weledigaeth newydd gerbron staff Canolfannau Iaith Gwynedd ar 27 Mai 2021, gyda chyfle iddynt gyflwyno sylwadau erbyn 21 Mehefin 2021.

Mewn ymateb i'r weledigaeth newydd, bu i'r staff gyflwyno'r sylwadau canlynol

- Croesawyd y buddsoddiad cyfalaf o £1.1m er mwyn sicrhau amgylchedd dysgu o'r radd flaenaf, ynghyd â chynnydd yn nifer y safleoedd addysg drochi.
- Croesawyd y bwriad o benodi pennaeth a dirprwy ar gyfer y gwasanaeth, fyddai'n fodd o arwain at wasanaeth llawer mwy effeithiol ac effeithlon, yn ogystal â sicrhau cysondeb y gwasanaeth. Bydd hefyd yn gyfrwng i sicrhau partneriaeth glos rhwng y gyfundrefn â'r ysgolion, gan allu ymateb yn bositif ac effeithlon i anghenion yr ysgolion. Serch hynny, nodwyd y byddai staffio pob safle gydag athro a chymhorthydd yn peri pryder.
- Nodwyd pryderon am ostwng hyd y cwrs trochi cynradd o 12 wythnos i rhwng 8-10 wythnos, ynghyd â gostwng nifer y dyddiau o 5 diwrnod i 4 diwrnod yr wythnos, o safbwynt effaith hynny ar gynnydd ieithyddol y dysgwyr.
- Nodwyd pryder am yr her o sicrhau cynhaliaeth briodol i'r dysgwyr wrth fynychu'r ysgol am 1 diwrnod bob wythnos, er bod y staff yn cytuno gyda phwrpas yr 1 diwrnod yma o alluogi dysgwyr i gadw mewn cysylltiad gyda'u hysgol leol, eu cyfoedion a sicrhau eu lles.
- Er bod dysgu cyfunol yn cynnig nifer o bosibiliadau, nodwyd bod dysgu cyfunol yn dod â nifer o heriau yn ei sgil hefyd o safbwynt y dechnoleg ei hun, gofod pwrpasol ac addas yn yr ysgolion, gosod amserlen, ynghyd ac anghysondeb mewn sefyllfa dysgwyr. Nid yw dysgu cyfunol cyfwerth â'r profiad o ddysgu wyneb yn wyneb, yn enwedig wrth ymarfer iaith lafar ac ystum.
- Nodwyd pryder am yr amrediad oedran o uno dysgwyr cynradd ac uwchradd o flynyddoedd 5-9.
- Nodwyd hefyd yr angen am ragor o fanylder ar rai elfennau o'r weledigaeth, ac y byddai'n fuddiol i'r staff dderbyn eglurder buan ar rai o'r materion hyn.

Penaethiaid Ysgolion Cynradd ac Uwchradd Gwynedd

Rhodddwyd cyflwyniad ar y weledigaeth newydd gerbron penaethiaid uwchradd Gwynedd ar 16 Mehefin 2021, a gerbron penaethiaid cynradd ar 17 Mehefin 2021. Mewn ymateb i'r weledigaeth

newydd, bu i'r penaethiaid gyflwyno'r sylwadau canlynol:

- Cydnabuwyd yr her o daro'r cydbwysedd cywir rhwng sicrhau trochi dwys er mwyn galluogi'r dysgwyr i gaffael y Gymraeg cyn gynted â phosibl, ynghyd â galluogi newydd-ddyfodiaid i setlo a pharhau yn eu hysgol newydd a chreu cyfoedion.
- Nodwyd bod cyfle i Gydlynwyr Iaith a Phenaeithiaid Adrannau Cymraeg yr ysgolion uwchradd gyfrannu eu harbenigedd wrth ddatblygu'r manylder ar gyfer gwireddu'r weledigaeth ar gyfer y gyfundrefn addysg drochi tuag at 2032 a thu hwnt.
- Croesawyd y bwriad o uno dysgwyr cynradd ac uwchradd o flynyddoedd 5-9 ar 3 o'r safleoedd trochi.
- Croesawyd y weledigaeth a'r buddsoddiad gan y penaethiaid cynradd, ac yn arbennig y bwriad o sefydlu safleoedd addysg drochi newydd yn Nhywyn a Bangor.
- Cefnogwyd y bwriad i gyd-ariannu'r gyfundrefn newydd, gan bwysleisio na ddylai hynny ddigwydd ar draul adnoddau yn yr ysgolion.

Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi a'r Pwyllgor Iaith

Cyflwynwyd adroddiad gerbron y Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi ar y weledigaeth newydd ar gyfer y gyfundrefn addysg drochi tuag at 2032 a thu hwnt ar 10 Mehefin 2021, a'r Pwyllgor Iaith ar 22 Mehefin 2021.

Derbyniwyd yr adroddiad yn cyflwyno'r weledigaeth newydd gan aelodau'r Pwyllgor Craffu a'r Pwyllgor Iaith, ynghyd â chais i'r Aelod Cabinet Addysg ystyried y sylwadau a gyflwynwyd gan aelodau'r pwyllgor yn ystod y drafodaeth, sef:

- Cydnabyddiaeth i lwyddiant y Canolfannau Iaith dros y blynyddoedd i sicrhau bod dysgwyr yn caffael y Gymraeg.
- Cytunwyd gyda'r bwriad i gryfhau'r atebolrwydd fel rhan o'r weledigaeth newydd
- Cefnogwyd y bwriad i arfogi gweithlu'r ysgolion i gefnogi'r dysgwyr i wneud cynnydd pellach i feithrin hyder a chaffael y Gymraeg.
- Cefnogwyd y bwriad i sefydlu darpariaeth addysg drochi ym Mangor.
- Gofynnwyd i'r Adran Addysg gyflwyno rhagor o fanylder am y gyfundrefn addysg drochi pan fydd ar gael.
- Cafwyd amrywiaeth barn ar ffynhonnell gyllido'r gyfundrefn addysg drochi, gyda rhai aelodau yn gefnogol i'r bwriad y byddai ysgolion yn cyfrannu gan gynyddu atebolrwydd a chydberchnogaeth o'r gyfundrefn rhwng yr Adran Addysg a'r ysgolion, ond mynegwyd hefyd ddymuniad i'r Cyngor yn gorfforaethol ariannu'r bwlch cyllidol yn sgil y ffaith fod y Gymraeg yn un o brif flaenoriaethau'r Cyngor.

Ar ddiwedd y drafodaeth cafwyd pleidlais unfrydol o blaid y weledigaeth newydd gan y Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi, a'r Pwyllgor Iaith gyda chais i gyflwyno rhagor o fanylder am y gyfundrefn addysg drochi pan fydd ar gael.

Dysgwyr

Cynhaliwyd 2 grŵp ffocws gyda dysgwyr presennol y Canolfannau Iaith ar 22 Mehefin 2021. Bu i gynrychiolaeth o flynyddoedd 5 a 6 Canolfan Iaith Cefn Coch a chriw o ddygwyr y Ganolfan Iaith Uwchradd gyfrannu yn wych mewn sesiwn oedd yn trafod cyfres o gwestiynau mewn ymateb iddynt dderbyn cyflwyniad ar y weledigaeth newydd ar gyfer y Gyfundrefn Addysg Drochi tuag at 2032 a thu hwnt.

Bu i'r dysgwyr ateb cyfres o gwestiynau oedd yn gofyn eu barn ar y cynnig i fuddsoddi ac agor safleoedd trochi newydd, yr amserlen wythnosol newydd, dysgwyr cynradd ac uwchradd gyda'i gilydd

ar un safle, ynghyd â rôl technoleg yn y maes dysgu Cymraeg.

Bu i'r dysgwyr i gyd (15 ohonynt) wneud cyfraniad gwerthfawr i'r sgwrs, ac mae'n bwysig nodi bod eu gallu ieithyddol yn destun clod i'r Canolfannau Iaith presennol.

Cytuno gyda'r weledigaeth ai peidio

- O'r holl ddysgwyr (cynradd ac uwchradd), bu i 8 o'r dysgwyr nodi eu bod yn cytuno gyda'r weledigaeth. Bu i 5 o'r uwchradd nodi barn niwtral, gyda dim ond 1 yn anghytuno gyda'r weledigaeth newydd.
- Nododd un dysgwr yn benodol bod elfennau da i'r syniad o fynychu'r safle trochi am 4 diwrnod yr wythnos, ac yna 1 diwrnod bob wythnos yn yr ysgol leol, ond roedd y syniad o deimlo yn 'overwhelmed' gyda gwaith dieithr ar yr un diwrnod ysgol yn peri pryder iddi.
- Bu i ddysgwr arall nodi bod technoleg yn gymorth i ddysgu iaith, ond bod buddsoddi mewn adnoddau caled megis llyfrau a gemau yn parhau i fod yn syniad da.

Syniadau'r dysgwyr fyddai o gymorth iddynt wrth ddysgu Cymraeg

- Bu i un dysgwr yn y grŵp ffocws cynradd nodi pwysigrwydd i'w rieni ddysgu Cymraeg ar yr un pryd, ac y byddai hynny'n lot fawr o help iddo.
- Nododd dysgwyr yn y grŵp ffocws cynradd bod y syniad o dreulio 4 yn y safle addysg drochi, ac un diwrnod yn y ysgol yn syniad 'grêt'. Byddai yn golygu gallu parhau gyda dysgu Cymraeg a pharhau i wneud ffrindiau yn eu hysgol leol.
- Bu i un ferch yn y grŵp ffocws cynradd nodi ei hawydd i weld hyd diwrnod yn y safle trochi yn cael ei ymestyn.
- Bu i sylwadau'r dysgwyr yn y Ganolfan Iaith Uwchradd ganolbwyntio ychydig ar y profiad yn ystod COVID a'r cyfnodau clo. Bu i ni dderbyn sylwadau am ddiffyg cysylltiad da gyda WIFI, ac ystafelloedd anaddas yn cael eu rhoi i'r dysgwyr yn eu hysgolion lleol wrth geisio ymuno gyda gwersi ar TEAMS.
- Er hynny bu i ni dderbyn sylwadau am ba mor dda ydy adnoddau technolegol fel Google Classroom ar gyfer gwaith cartref a chefnogi dysgu iaith.
- Mae technoleg yn caniatáu i ddysgwyr sydd heb Saesneg allu ymuno mewn yn syth drwy apiau fel Google translate ayyb.
- Bu i 10 o'r dysgwyr bleidleisio yn nodi bod cynnwys adnoddau a thechnoleg fel rhan o ddysgu iaith yn syniad da. Roedd 2 yn anghytuno gan nodi bod well ganddynt adnoddau caled, canu ac actio.

Barn y dysgwyr ar agor canolfannau newydd ym Mangor a Thywyn

- Bu i'r dysgwyr uwchradd sy'n teithio ar draws y sir i Ganolfan Iaith Uwchradd Eifionydd nodi bod agor rhai ym Mangor a Thywyn yn syniad da. Pleidleisiodd 5 o blaid hynny, a bu i 2 nodi barn niwtral.
- Roedd nifer o'r sylwadau yn nodi bod agor rhai newydd yn cynnig cyfleoedd i deithio llai mewn tacsis. Cafwyd sylw hefyd yn nodi bod sefydlu rhai newydd yn gwneud dim gwahaniaeth i rywun yn Nefyn neu Aberdaron sydd yn parhau i orfod teithio ymhell.
- Yn y grŵp ffocws cynradd doedd y newid yma ddim yn un a oedd o ddiddordeb mawr i'r dysgwyr. Nododd 3 ohonynt fod agor rhai newydd yn y lleoliadau newydd yn syniad da, bu i 1 aros yn niwtral, tra bod 3 yn anghytuno.

Cynnig amserlen newydd wythnosol i'r Canolfannau Iaith

- Derbyniwyd sylwadau brwdfrydig am y cynnig o blaid amserlen wythnos lle byddai'r dysgwyr yn treulio 1 diwrnod bob wythnos yn eu hysgol leol gan y dysgwyr cynradd.
- Byddai hynny yn caniatáu iddynt barhau i wneud ffrindiau a dysgu'r iaith ar yr un pryd.
- Er hyn cafwyd sylw craff iawn gan un dysgwr: *"We're here for 8-9 weeks, if we go back 1 day a*

week, that's 8 or 9 days we loose learning Welsh".

- Cytunodd 5 ohonynt gyda'r amserlen newydd, ond bu i 3 nodi eu bod yn anghytuno gyda'r cynnig.
- Yn yr uwchradd roedd gwrthwynebiad cyffredinol i'r cynnig. Roedd hyn yn cael ei amlygu yn eu hoffter o drefn ac effeithiau COVID ar y dysgwyr. Cafwyd sylwadau yn nodi bod hi'n bwysig dysgu'r iaith yn iawn cyn mynd yn ôl i'r ysgol leol er mwyn gallu bwrw iddi yn syth gyda gweddill y pynciau.
- Roedd pawb yn deall mai bwriad yr amserlen newydd oedd rhoi cyfle i ddysgwyr setlo a gwneud ffrindiau newydd, ond roedd trefn sefydlog yn bwysicach i'r dysgwyr uwchradd.

Barn y dysgwyr ar safleoedd fyddai'n cynnwys dysgwyr cynradd ac uwchradd

- Roedd y dysgwyr uwchradd o'r farn bod dysgwyr cynradd yn anaeddfed a byddai cael brodyr a chwirydd ar yr un safle yn broblem.
- Byddai cael dysgwyr ifanc yn ei gwneud hi'n anodd i'r athrawon baratoi ar gyfer pawb.
- Bu i'r 7 aelod o'r grŵp ffocws uwchradd anghytuno gyda'r cynnig.
- Yn y grŵp ffocws cynradd bu i 5 gytuno, 2 aros yn niwtral ac 1 anghytuno gyda'r cynnig.
- Byddai pobl Tywyn a Bangor ddim yn gorfod teithio mor bell i Ganolfan Iaith Uwchradd Eifionydd.
- Byddai brodyr a chwirydd yn gallu aros efo'i gilydd, er yn cael eu gwahanu yn ystod amser gwersi o bosib.

2.4 Ar sail pa dystiolaeth arall ydych chi'n gweithredu?

Gellir crynhoi'r prif achos dros newid a'r angen am weledigaeth newydd ar gyfer cyfundrefn addysg drochi Gwynedd i'r meysydd canlynol, ac ymhelaethir arnynt ymhellach isod:

- Rhoi anghenion y dysgwr yn ganolog
- Cyfoesi a moderneiddio'r ddarpariaeth
- Gweithio mewn partneriaeth
- Cyfle i greu amgylchedd ddysgu o'r radd flaenaf
- Cyfleoedd newydd yn deillio o COVID-19
- Gwersi a ddysgwyd yn sgil y Cynllun Pilot a weithredwyd ar gais y Cabinet.

Dyma fanylu mwy ar y weledigaeth yma:

Rhoi anghenion y dysgwr yn ganolog

- Yr angen i'r gyfundrefn hyrwyddo cyflawniad a lles newydd-ddyfodiaid Gwynedd i gaffael y Gymraeg tra ar yr un pryd gadw cysylltiad gyda'u hysgol leol a'u cyfoedion.
- Yr angen i'r gyfundrefn allu cynorthwyo rhieni a gofalwyr i ddeall gwerth addysg Gymraeg a'u cynorthwyo i gefnogi eu plant.

Cyfoesi a moderneiddio'r ddarpariaeth

- Yr angen i'r gyfundrefn ymateb i anghenion y dysgwyr a'r cwricwlwm.
- Yr angen i fuddsoddi yn yr is-adeiledd ar gyfer y gyfundrefn gan gynnwys adnoddau digidol.

Gweithio mewn partneriaeth

- Yr angen i'r Adran Addysg ac ysgolion fod yn gweithio mewn partneriaeth gan gydberchnogi'r gyfundrefn addysg drochi.
- Yr angen i'r gyfundrefn addysg drochi allu rhoi arweiniad, cefnogaeth ac adnoddau i ysgolion i'w galluogi i gefnogi dysgwyr i wneud cynnydd pellach o safbwynt eu hyder/sgiliau yn y Gymraeg.

Cyfle i greu amgylchedd dysgu o'r radd flaenaf

- Cyfle i fuddsoddi £1.1miliwn o grant cyfalaf addysg Gymraeg Llywodraeth Cymru yn y gyfundrefn addysg drochi gan wella'r amgylchedd dysgu a'r is-adeiledd.

Cyfleoedd newydd yn deillio o COVID-19

- Darpariaeth addysg gyfunol h.y. bu i'r Canolfannau Iaith ddarparu addysg gyfunol yn sgil y cyfnodau clo niferus, sef dysgu wyneb yn wyneb yn yr ysgol, sesiynau dysgu byw drwy Teams, ynghyd â gwaith ar Google Classrooms. Bu i hyn gael ei gydnabod fel arfer rhagorol gan Estyn.
- Yr ysgolion yn galw am arbenigedd addysg drochi ac adnoddau i gefnogi'r Gymraeg i gael ei ledaenu ar draws y gyfundrefn.

Gwersi a ddysgwyd yn sgil y Cynllun Peilot

- Bu i'r peilot amlygu'r angen i ystyried lles y dysgwyr, a chadw cysylltiad gyda'u cyfoedion; nifer yn ei chael hi'n anodd i ymdoddi'n ôl i'w hysgol leol ar ôl cyfnod mewn Canolfan.
- Yr angen i gryfhau'r berthynas gydag ysgolion i alluogi cynnydd pellach o ran cefnogaeth i ddatblygiad iaith.

Manylir ar yr amcanion fydd yn sail i'r weledigaeth yn **Atodiad 1**, sef:

- Addysgu a Dysgu
- Amgylchedd Ddysgu
- Cwricwlwm
- Cefnogaeth i Ddysgwyr
- Adnoddau Cyllidol

Er mwyn cyflawni'r weledigaeth, y pwrpas, y nod a'r amcanion, ein gobaith yw buddsoddi £1.1m o grant cyfalaf addysg Gymraeg Llywodraeth Cymru yn ein gyfundrefn addysg drochi yng Ngwynedd, er mwyn sicrhau amgylchedd dysgu o'r radd flaenaf, a chyfleusterau cwbl fodern ar gyfer dysgwyr ac addysgwyr yr 21ain ganrif.

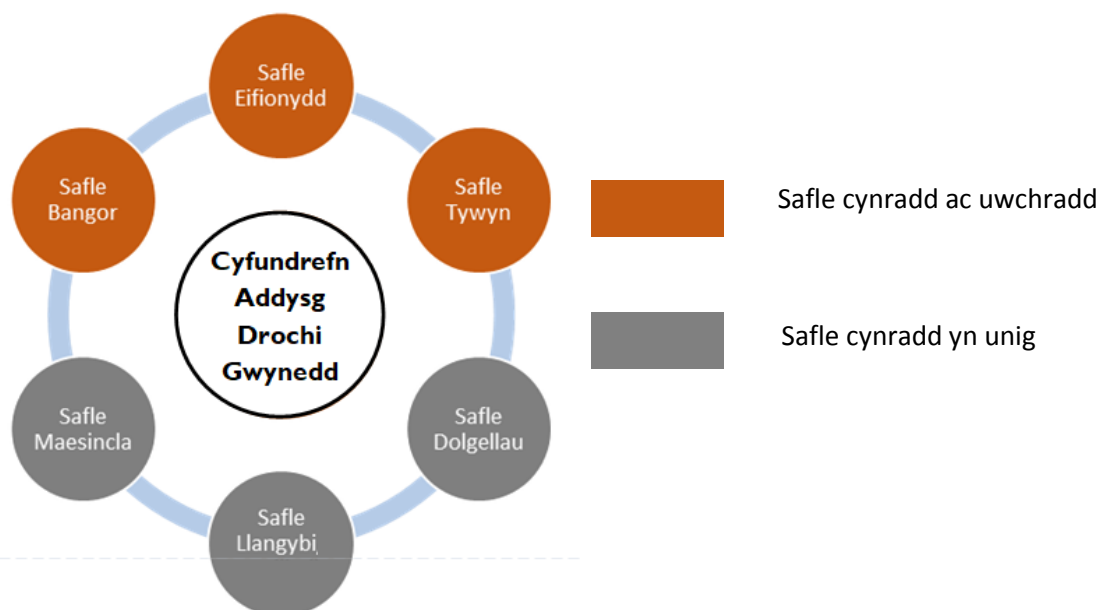
Bydd y buddsoddiad cyfalaf hwn yn gyfrwng i sefydlu 2 safle addysg drochi cwbl newydd yng Ngwynedd wedi eu lleoli mewn ardaloedd strategol o'r sir ac ardaloedd o arwyddocâd ieithyddol, sef Tywyn a Bangor. Bwriedir gwella'r chyfleusterau hefyd yn safle addysg drochi

Eifionydd, sydd eto wedi ei leoli'n strategol reit ynghanol y sir. Bydd y 3 safle addysg drochi yma yn cynnig darpariaeth gynradd ac uwchradd ar y cyd gan bontio blynyddoedd 5-9.

Bwriedir hefyd adleoli Canolfan Iaith Dolgellau i safle mwy er mwyn gallu cynnig y ddarpariaeth i ragor o blant, a bydd safle Dolgellau ynghyd â Llangybi a Maesincla yn darparu addysg drochi i flynyddoedd 2-4 yr ysgolion cynradd.

Yn y gyfundrefn newydd, ni fydd Canolfan Iaith yn parhau ar safle Ysgol Cefn Coch fodd bynnag, bydd newydd-ddyfodiaid yr ardal honno yn cael eu dyrannu i safleoedd y gyfundrefn addysg drochi yn Nhywyn, Dolgellau, Eifionydd neu Llangybi, yn seiliedig ar y safle sydd agosaf i'r dysgwyr.

Yn sgil y buddsoddiad, bydd 6 safle yn cynnig darpariaeth i ddysgwyr oedran cynradd a 3 safle yn cynnig darpariaeth i ddysgwyr oedran uwchradd gydag hyblygrwydd rhwng y safleoedd yn unol â'r galw.

Manylu ar y weledigaeth ar gyfer y ddarpariaeth drochi newydd

Yn y gyfundrefn newydd, byddai'r ddarpariaeth addysg drochi cynradd ac uwchradd ar safle yn ddarpariaeth 4 niwrnod yr wythnos, am gyfnod o 8-10 wythnos. Byddai hyn yn fodd o sicrhau bod modd cynnal y ddarpariaeth drochi'n gyflawn ar gyfer y 3 tymor ysgol.

Byddai dysgwyr yn mynychu eu hysgol leol am 1 diwrnod pob wythnos, a byddai hynny'n fodd i'r dysgwyr barhau â chyswllt efo'u hysgol leol, gan sicrhau parhad i'w haddysg drochi yn y Gymraeg yno, ynghyd â chael mynediad llawn i'r cwricwlwm.

Am 1 diwrnod yr wythnos, pan fo'r dysgwyr yn mynychu eu hysgol leol, byddai staff y gyfundrefn addysg drochi ar gael i gynorthwyo'r dysgwyr yn yr ysgolion, yn gallu cynorthwyo yn y safleoedd addysg drochi eraill, yn darparu cefnogaeth o bell i'r dysgwyr, rhoi arweiniad i'r ysgolion i gefnogi'r dysgwyr, yn ogystal â llunio a darparu adnoddau mewn ymateb i angen ym maes addysg Gymraeg ac addysg drochi

yn fwy cyffredinol.

Ar gyfer y cyfnod fydd yn weddill o bob tymor ble gwelwn y dysgwyr wedi dychwelyd i'w hysgolion lleol, bydd staff y gyfundrefn addysg drochi yn gweithredu rhaglen lawn o ddysgu cyfunol, sef addysgu wyneb yn wyneb yn yr ysgol, sesiynau dysgu byw drwy Teams, ynghyd â dysgu o bell drwy Google Classrooms i sicrhau cynhaliath ychwanegol i'r dysgwyr i'w cynorthwyo i wneud cynnydd pellach i gaffael y Gymraeg yn yr ysgol.

2.5 Oes yna unrhyw flychau yn y dystiolaeth sydd angen ei gasglu?

Rydym wedi ymgysylltu ar y weledigaeth newydd ar gyfer y gyfundrefn addysg drochi tuag at 2032 a thu hwnt.

Os bydd y Cabinet yn cefnogi'r weledigaeth newydd, bydd yr Adran Addysg yn gwneud gwaith pellach ar fanylder gweithredu'r weledigaeth o Medi 2022 ymlaen.

3) Adnabod yr Effaith

3.1 Mae'n rhaid i'r Cyngor roi sylw dyledus i'r effaith fydd unrhyw newidiadau'n ei gael ar bobl hefo nodweddion cydraddoldeb isod. Beth yw'r effaith fydd y polisi/gwasanaeth newydd neu'r newidiadau arfaethedig yn ei gael ar y nodweddion hyn? Mae croeso i chwi ychwanegu nodweddion eraill os ydych chi'n dymuno.

Nodweddion	Sut fath o effaith? *	Ym mha ffordd? Beth yw'r dystiolaeth?
Hil (gan gynnwys cenedligrwydd)	Positif	<p>Nodwyd yn y weledigaeth newydd bod bwriad i'r gyfundrefn newydd fod ar gael mewn mwy o leoliadau gyda mwy o ddysgwyr yn cael mynediad at addysg drochi yn fwy lleol na'r ddarpariaeth bresennol. Rhagwelir felly y bydd y deiliant yn well, ac felly ni ragwelir effaith negyddol ar hwyrddyfodiaid di-Gymraeg o weddill Prydain neu wledydd eraill.</p>
Yr iaith Gymraeg	Positif	<p>Nid oes newid i bwrpas a hanfod y Canolfannau Iaith presennol yn sgil y weledigaeth newydd ar gyfer y gyfundrefn addysg drochi tuag at 2032 a thu hwnt. Mae'r weledigaeth yn ymdrech i adeiladu ar y seiliau cadarn sydd eisoes mewn lle.</p> <p>Bwriedir cynyddu nifer y safleoedd fydd yn darparu addysg drochi fydd yn gyfrwng i sicrhau bod dysgwyr yn gallu mynychu'r ddarpariaeth drochi sy'n agosach i'w cartref a'i hysgol leol.</p> <p>Mae'r gyfundrefn newydd yn cynnig amserlen wythnosol newydd fydd yn golygu bod dysgwyr yn mynychu'r safle addysg drochi agosaf 4 diwrnod yr wythnos, gan dreulio 1 diwrnod yn eu hysgol leol.</p> <p>Mae hyn yn ymdrech i sicrhau gwell perthynas rhwng y safleoedd trochi a'r ysgolion gan gyd-berchnogi addysg a chaffael iaith y dysgwyr hynny sy'n newydd i Wynedd.</p>
Anabledd	Positif	<p>Un o egwyddorion yr weledigaeth newydd yw sicrhau nad yw'n cael effaith ar argaeledd y ddarpariaeth i newydd-ddyfodiaid (h.y. Bod yr un nifer neu fwy o ddysgwyr yn cael mynediad at y gwasanaeth). Rhagwelir felly y bydd y deiliant i newydd-ddyfodiaid yr un fath, boed gydag anabledd ai peidio.</p> <p>Elfen positif o'r weledigaeth newydd yw sefydlu dwy safle</p>

		<p>newydd ym Mangor a Thywyn fydd yn cynnig gwasanaeth drochi cynradd ac uwchradd ar y ddwy safle. Yn ychwanegol i hyn bydd y Ganolfan Iaith Uwchradd bresennol sydd wedi eu lleoli mewn caban ar safle Ysgol Eifionydd yn symud i gyfleuster newydd ar safle Ysgol Eifionydd.</p> <p>Ein bwriad yw gwario £1.1miliwn o arian cyfalaf gan Lywodraeth Cymru fydd yn ein galluogi i uwchraddio a buddsoddi yn ei hadeiladau. Bydd cyfleoedd i sicrhau bod pob dysgwr, beth bynnag fo eu anghenion yn cael eu cofio wrth uwchraddio a buddsoddi yn yr adeiladau a'r adnoddau newydd.</p> <p>Gall agor Safleoedd Trochi newydd ym Mangor a Tywyn ar gyfer dysgwyr uwchradd a chynradd gael effaith bositif ar amser teithio dysgwyr ar gludiant boed yn fregus neu gydag anabledd ai peidio.</p>
Rhyw	Dim	<p>Ni rhagwelir unrhyw effaith ar ddefnyddwyr y gwasanaeth.</p> <p>Nodwyd mewn asesiad cydraddoldeb blaenorol pan y bu i'r Canolfannau Iaith wynebu proses ail-strwythuro mai merched yw staff y Canolfannau Iaith i gyd. Bu i'r ymgynghoriad blaenorol awgrymu yr angen i ail-strwythuro yn sgil diffyg yn y gyllideb, ac felly roedd sylw yn yr ymgynghoriad blaenorol i'r posibilrwydd y gallai arwain at golli swyddi arbenigol sy'n talu'n dda i ferched, gan roi swyddi sy'n talu llai yn eu lle.</p> <p>Ymgysylltu a cheisio penderfyniad ar y weledigaeth newydd ar gyfer y gyfundrefn addysg drochi a wneir ar hyn o bryd, a phetai'r Cabinet yn penderfynu cymeradwyo'r weledigaeth newydd, byddai hynny'n galluogi'r Adran Addysg i ychwanegu manylder pellach er mwyn gwireddu'r weledigaeth erbyn Medi 2022.</p> <p>Er y diffyg manylder ar hyn o bryd, mae posibilrwydd y bydd swyddi newydd yn cael eu creu yn sgil agor dau ganolfan iaith ychwanegol ym Mangor a Tywyn.</p>
Oedran	Positif a negyddol	<p>Rhagwelir y bydd y deilliant i newydd-ddyfodiaid yr un fath neu ychydig yn wahanol i'r hyn y maent yn ei brofi ar hyn o bryd. Cydnabyddir mai plant a phobl ifanc yw defnyddwyr gwasanaeth y Canolfannau Iaith presennol, a'r gyfundrefn addysg drochi arfaethedig a dyma ydi'r unig nodwedd y sonnir amdano gan ddefnyddwyr.</p> <p>Bydd cael cyfundrefn newydd sy'n cynyddu nifer y safleoedd a nifer y dysgwyr fyddai'n cael mynediad at</p>

		<p>gyfuniad o addysg drochi Cynradd ac Uwchradd wedi eu cyd-leoli ar rai o'r safleoedd yn golygu bod dysgwyr yn teithio llai ac o bosib yn gallu cael eu grwpio gyda dysgwyr o ystod oed a gallu ieithyddol tebyg a/neu wahanol. Mae'r gyfundrefn newydd yn galluogi'r gwasanaeth i fod yn hyblyg i anghenion y gwasanaeth a'r dysgwyr yn ôl yr angen.</p> <p>Byddai cael mwy o safleoedd sy'n cynnig addysg drochi uwchradd ym Mangor a Thywyn yn golygu bod hi'n decach ar y rheiny o oed uwchradd, gan leihau'n sylweddol amser teithio y dysgwyr rheiny ar gludiant.</p> <p>Cryfder posib y gyfundrefn ar ei newydd wedd ydy'r gallu i fod yn hyblyg drwy wahanu neu gyd-leoli dysgwyr sy'n frodyr a chwiorydd. Gall brodyr a chwiorydd heriol gael eu gwahanu mewn dosbarthiadau eraill ar hyn o bryd, ond mae sefydlu dau safle uwchradd (a chynradd) newydd yn rhoi'r cyfle i wahanu yn ddibynnol ar y sefyllfa. I'r gwrthwyneb gall y gyfundrefn newydd gyd-leoli'r teulu mewn un safle os y dymunir i'r dysgwyr beidio cael eu gwahanu oherwydd rhesymau megis swilder a hyder.</p> <p>Bu i staff a dysgwyr yn ystod y cyfnod ymgynghori nodi ei bod hi'n heriol weithiau cael brodyr a chwiorydd o oedran gwahanol yn yr un dosbarth drwy'r dydd bob dydd mewn Canolfan Iaith. Mae diffyg aeddfedrwydd dysgwyr cynradd yn cael ei nodi fel rheswm dros beidio cyd-leoli'r plant ar un safle yn ôl y dysgwyr uwchradd.</p> <p>Mae hyblygrwydd a mwy o safleoedd trochi o fewn pellter teithio rhesymol yn galluogi gwahanu er lles y dysgwyr unigol os oes angen, neu i'r gwrthwyneb.</p>
Cyfeiriadedd rhywiol	Dim	<p>Rhagwelir dim effaith ar ddefnyddwyr gwasanaeth efo'r nodwedd cydraddoldeb yma.</p> <p>Gan y bydd y gwasanaeth newydd yn parhau i ddilyn y polisiau gwrth fwlio, polisiau cydraddoldeb, cyfle cyfartal ac unrhyw bolisiau perthnasol eraill.</p>
Crefydd neu gred (neu ddiffyg cred)	Dim	<p>Rhagwelir dim effaith ar ddefnyddwyr gwasanaeth efo'r nodwedd cydraddoldeb yma.</p> <p>Gan y bydd y gwasanaeth newydd yn parhau i ddilyn y polisiau gwrth fwlio, polisiau cydraddoldeb, cyfle cyfartal ac unrhyw bolisiau perthnasol eraill.</p>
Ailbennu rhywedd	Dim	<p>Rhagwelir dim effaith ar ddefnyddwyr gwasanaeth efo'r nodwedd cydraddoldeb yma.</p> <p>Gan y bydd y gwasanaeth newydd yn parhau i ddilyn y polisiau gwrth fwlio, polisiau cydraddoldeb, cyfle cyfartal</p>

		ac unrhyw bolisiau perthnasol eraill.
Beichiogrwydd a mamolaeth	Dim	Rhagwelir dim effaith ar ddefnyddwyr gwasanaeth efo'r nodwedd cydraddoldeb yma. Gan y bydd y gwasanaeth newydd yn parhau i ddilyn y polisiau gwrth fwlio, polisiau cydraddoldeb, cyfle cyfartal ac unrhyw bolisiau perthnasol eraill.
Priodas a phartneriaeth sifil	Dim	Rhagwelir dim effaith ar ddefnyddwyr gwasanaeth efo'r nodwedd cydraddoldeb yma. Gan y bydd y gwasanaeth newydd yn parhau i ddilyn y polisiau gwrth fwlio, polisiau cydraddoldeb, cyfle cyfartal ac unrhyw bolisiau perthnasol eraill.

* I'w ddileu yn ôl yr angen

3.2 Mae'n ddyletswydd ar y Cyngor dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 i gyfrannu'n bositif i gymdeithas decach trwy hybu cydraddoldeb a pherthynas dda yn ei weithgareddau ym meysydd oedran, rhyw, cyfeiriadedd rhywiol, crefydd, hil, trawsrywedd, anabledd a beichiogrwydd a mamolaeth. Mae'n rhaid i'r Cyngor roi sylw dyledus i'r ffordd mae unrhyw newid yn effeithio'r dyletswyddau yma.

Dyletswyddau Cyffredinol y Ddeddf Cydraddoldeb	A yw'n cael effaith?*	Ym mha ffordd? Beth yw'r dystiolaeth?
Cael gwared â cham-wahaniaethu anghyfreithlon, aflonyddu ac erledigaeth	Ydi	Un o egwyddorion y weledigaeth newydd ydy sicrhau nad yw'n cael effaith ar argaeledd y ddarpariaeth i newydd-ddyfodiaid (h.y. Bod yr un nifer neu fwy o ddysgwyr yn cael mynediad at y gwasanaeth). Mae'r weledigaeth newydd yn cynnig cynyddu nifer y safleoedd. Byddai rhagor o ddysgwyr yn cael mynediad i'r gwasanaeth, ac yn cael y cyfle i gaffael y Gymraeg er mwyn eu galluogi i gymhathu i'r gymdeithas ddwyieithog yng Ngwynedd, a manteisio'n llawn ar ddarpariaeth a phrofiadau addysgol yn unol â'r Polisi Iaith Addysg.
Hyrwyddo cyfleoedd cyfartal	Ydi	Yn y weledigaeth newydd gwelir rhagor o ddysgwyr yn cael mynediad i'r gwasanaeth iaith, ac yn cael y cyfle i gaffael y Gymraeg er mwyn eu galluogi i gymhathu i'r gymdeithas ddwyieithog yng Ngwynedd, a manteisio'n llawn ar ddarpariaeth a phrofiadau addysgol yn unol â'r Polisi Iaith Addysg. Nodwyd yn yr ymgynghoriad blaenorol ar ail-

		<p>strwythuro'r Canolfannau Iaith yng Ngwynedd y bydd colli swydd arbenigol sy'n talu'n dda i ferched (yn y cyd-destun blaenorol), gan roi swyddi sy'n talu llai yn eu lle yn cael effaith negyddol ar ferched. Nid ydy'r weledigaeth newydd yn manylu ar drefn staffio'r gyfundrefn newydd ar y pwynt yma.</p> <p>Ond gellir rhagdybio bod agor dau safle newydd yn Nhywyn a Bangor yn galluogi cyfle i greu swyddi newydd arbenigol. Yn ychwanegol i hyn, byddai'r weledigaeth newydd yn fuddsoddiad mewn rhannau strategol ac ieithyddol heriol o'r sir.</p>
Meithrin perthnasau da rhwng eu gilydd (dysgwyr)	Ydi	<p>Un o egwyddorion y weledigaeth newydd yw sicrhau nad yw'n cael effaith ar argaeledd y ddarpariaeth i newydd-ddyfodiaid (h.y. Bod yr un nifer neu fwy o ddysgwyr yn cael mynediad at y gwasanaeth), ni fyddai'r newid felly yn cael effaith andwyol, gan y byddai cyfle cyfartal o hyd i newydd-ddyfodiaid. Byddai'r weledigaeth newydd yn golygu bod rhagor o ddysgwyr yn cael mynediad i'r gwasanaeth, ac yn cael y cyfle i gaffael y Gymraeg er mwyn eu galluogi i gymhathu i'r gymdeithas ddwyieithog yng Ngwynedd, a manteisio'n llawn ar ddarpariaeth a phrofiadau addysgol yn unol â'r Polisi Iaith Addysg. Byddai galluogi'r newydd-ddyfodiaid i gaffael y Gymraeg yn sicrhau eu bod yn gallu meithrin perthnasau da gyda chyfoedion a'r gymuned ddwyieithog yng Ngwynedd.</p> <p>Mae'r weledigaeth newydd yn awgrymu bod dysgwyr yn treulio 4 diwrnod yr wythnos yn y safle addysg drochi, ac yna 1 diwrnod yn eu hysgol leol. Gall hyn gael effaith positif iawn a'r eu gallu i barhau i setlo a gwreiddio yn eu hysgolion lleol, tra yn parhau i ddyfnhau eu sgiliau caffael iaith yn y safleoedd trochi weddill yr wythnos. Bu i'r dysgwyr cynradd ac uwchradd nodi gwahaniaeth barn ar y drefn newydd yma, gan nodi bod dychwelyd i'r ysgol uwchradd am un diwrnod yr wythnos yn peri iddynt bryderu am y llwyth gwaith y byddai'n eu hwynebu wrth dychwelyd yn wythnosol.</p> <p>Nodwyd y pryder, ond wrth ychwanegu manylder i'r ddarpariaeth maes o law, byddai modd lliniaru'r pryderon hyn o bosib.</p>

* I'w ddileu yn ôl yr angen

4) Dadansoddi'r canlyniadau

4.1 Ydi'r polisi felly'n debygol o gael effaith sylweddol, bositif ar unrhyw un o'r nodweddion cydraddoldeb neu'r Ddyletswydd Gyffredinol? Beth yw'r rheswm am hyn?

Credwn bod y weledigaeth newydd ar gyfer y Gyfundrefn Addysg Drochi yng Ngwynedd tuag at 2032 a thu hwnt yn debygol o gael effaith bositif ar unrhyw un o'r nodweddion cydraddoldeb neu'r Ddyletswydd Gyffredinol, yn sgil y ffaith fod argaeledd y ddarpariaeth i'r dysgwyr o bosib yn gwella neu yn aros yr un fath.

Mae ymdrech sylweddol yn cael ei neud i geisio sicrhau gwell cyd-weithio a chyd-berchnogi addysg Gymraeg y dysgwyr hynny sy'n newydd i Wynedd rhwng yr ysgolion a'r gyfundrefn addysg drochi.

Ein egwyddor pwysicaf yw sicrhau bod lles y dysgwyr yn ganolog i bopeth. Ac felly mae buddsoddi a sicrhau gwell adnoddau sy'n gwella profiad pob dysgwr, agor safleoedd newydd a newid amserlen wythnosol y dysgu yn ymdrech i wella'r amgylchedd dysgu a'r profiad dysgu Cymraeg i'r newydd ddyfodiad yma i Wynedd, beth bynnag fo eu cefndir, oedran, gallu, rhyw, hil a chenedligrwydd.

4.2 Ydi'r polisi felly'n debygol o gael effaith sylweddol, negyddol ar unrhyw un o'r nodweddion cydraddoldeb neu'r Ddyletswydd Gyffredinol? Beth yw'r rheswm am hyn?

Nid yw gosod gweledigaeth newydd ar gyfer y Gyfundrefn Addysg Drochi yng Ngwynedd tuag at 2032 a thu hwnt yn debygol o gael effaith negyddol ar unrhyw un o'r nodweddion cydraddoldeb neu'r Ddyletswydd Gyffredinol, yn sgil y ffaith fod argaeledd y ddarpariaeth i'r dysgwyr o bosib yn gwella neu yn aros yr un fath.

Ein bwriad yw gweld dysgwyr yn setlo, gwreiddio a caffael y Gymraeg yma yng Ngwynedd. Mae newid y gwasanaeth yn cynnig cyfleoedd i wella cyfleoedd i feithrin perthnasau o werth gyda chyfoedion ac athrawon yn barhaus, wrth i'r ysgolion a'r gyfundrefn berchnogi lles ac addysg y dysgwyr o'r cychwyn cyntaf.

4.3 Beth ddylid ei wneud?

Dewiswch un o'r canlynol:

Parhau gyda'r polisi / gwasanaeth gan ei fod yn gadarn

✓

Addasu'r polisi i ddileu unrhyw rwystrau	
Atal a dileu'r polisi gan fod yr effeithiau niweidiol yn rhy fawr	
Parhau a'r polisi oherwydd gellir cyfiawnhau unrhyw effaith niweidiol	

4.4 Os yn parhau hefo'r cynllun, pa gamau fyddwch chi'n cymryd i leihau neu liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

Yn sgil ymgysylltu gyda staff a'r undebau, ynghyd ag ymgysylltu gyda rhan-ddeiliaid ehangach, nodwyd bod yna ganmoliaeth hanesyddol tuag at lwyddiant y Canolfannau Iaith dros y degawdau diwethaf i sicrhau bod dysgwyr yn caffael y Gymraeg.

Cefnogwyd y weledigaeth newydd gyda phleidlais unfrydol o'i phlaid mewn cyfarfod o'r Pwyllgor Craffu Addysg ag Economi a'r Pwyllgor Iaith. Cytunwyd bod y weledigaeth yn cynnig cyfle i gryfhau'r atebolrwydd ac mae'n cyfarch y bwriad i arfogi gweithlu'r ysgolion i gefnogi dysgwyr i wneud cynnydd pellach yn eu hysgolion yn ystod a thu hwnt i'w hamser yn y safle addysg drochi. Gofynnwyd i'r Adran Addysg gyflwyno rhagor o pan fydd ar gael. Cafwyd hefyd amrywiaeth barn ar ffynhonnell gyllido'r gyfundrefn addysg drochi, gyda rhai aelodau yn gefnogol i'r bwriad y byddai ysgolion yn cyfrannu gan gynyddu atebolrwydd a chyd-berchnogaeth o'r gyfundrefn rhwng yr Adran Addysg a'r ysgolion, ond mynegwyd hefyd ddymuniad i'r Cyngor yn gorfforaethol ariannu'r bwlch cyllidol yn sgil y ffaith fod y Gymraeg yn un o brif flaenoriaethau'r Cyngor.

Mewn cyfres o gyfarfodydd ymgysylltu gyda rhan ddeiliad gwahoddwyd sylwadau a barn ar y weledigaeth a'r datrysiadau posib o fewn y newid arfaethedig. Mae'r weledigaeth newydd yn mynd rhagddo i geisio unioni ac adeiladu ar lwyddiannau'r Canolfannau Iaith fel ag y maent ar hyn o bryd.

Drwy fuddsoddi £1.1 miliwn o arian cyfalaf i sefydlu safleoedd addysg drochi newydd mewn lleoliadau megis Bangor a Tywyn, rydym yn rhagweld llai o deithio ar draws y Sir, ac rydym yn gobeithio gweld gwell cyd-weithio drwy gydol y tymor ysgol rhwng y gyfundrefn newydd a'r ysgolion sydd gyda'i gilydd yn allweddol i gefnogi'r newydd-ddyfodiad i gaffael y Gymraeg yn llwyddiannus ac yn hyderus.

4.5 Os nad ydych yn gweithredu ymhellach i ddileu neu leihau effeithiau negyddol, esboniwch pam yma.

Amherthnasol

5) Monitro

5.1 Pa gamau fyddwch chi'n gymryd i fonitro effaith ac effeithiolrwydd y polisi neu wasanaeth (cynllun gweithredu)?

Yn sgil ymgysylltu gyda staff a'r undebau a dysgwyr presennol y ddarpariaeth, ynghyd ag ymgysylltu gyda rhan-ddeiliaid, rydym yn barod i wrando ac ystyried unrhyw sylwadau a syniadau a gyflwynir. Ar y pwynt yma, ein bwriad yw rhannu'r weledigaeth newydd gyda'n defnyddwyr, a phartneriaid eraill sydd yn ymwneud â'r Gymraeg ym myd Addysg a'n cymunedau.

Nid oes gennym dystiolaeth i brofi na gwrth-brofi effeithiau'r weledigaeth newydd ar y ddarpariaeth, ac felly byddwn yn gosod trefniadau cadarn mewn lle i gyfathrebu a monitro effaith unrhyw newid ar ansawdd darpariaeth y Canolfannau Iaith presennol yn sgil mabwysiadu a gweithredu'r weledigaeth newydd.

Byddwn hefyd yn cyrchu barn aelodau a defnyddwyr gwasanaeth yn rheolaidd, a byddwn yn addasu'r asesiad effaith yn ôl yr angen i adlewyrchu'r farn ac unrhyw wybodaeth ychwanegol a dderbynnir.

Mae'n fwriad gennym ar gais rhan-ddeiliaid i adrodd ar unrhyw fanylder ychwanegol maes o law.

6. Y Gymraeg

6.1. Sut mae eich cynnig yn sicrhau eich bod yn gweithio yn unol â gofynion Safonau'r Iaith Gymraeg (Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011), i sicrhau na chaiff y Gymraeg ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg, ac y manteisir ar bob cyfle i hyrwyddo'r Gymraeg (y tu hwnt i ddarparu gwasanaethau'n ddwyieithog) a chynyddu cyfleoedd i ddefnyddio a dysgu'r iaith yn y gymuned?

Mae'r gyfundrefn newydd arfaethedig yma yn adeiladu ar lwyddiannau'r gorffennol. Ac felly, cryfhau a buddsoddi ym maes y Gymraeg ydi bwriad y weledigaeth newydd.

Mae'r buddsoddiad o £1.1M yn caniatáu moderneiddio'r gwasanaeth i'r 21ain Ganrif – elfen fydd yn gwella awyrgylch a phrofiad caffael y Gymraeg i newydd-ddyfodiaid Gwynedd.

6.2 Pa fesurau neu newidiadau eraill y gallech eu cynnwys i gryfhau neu newid y polisi / arfer i ddangos eich bod wedi dilyn yr ystyriaethau deddfwriaethol pwysig yn unol â Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 i gynyddu cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg, i beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg, ac i leihau neu atal unrhyw effeithiau andwyol y gallai'r polisi/ymarfer ei gael ar yr iaith Gymraeg

Mae'r weledigaeth yn cynnig agor dau safle trochi newydd mewn rhannau strategol o'r Sir. Mae hi hefyd yn fwriad uwchraddio'r ar safle Eifionydd.

Drwy gynyddu nifer y safleoedd trochi a chynnig addysg uwchradd mewn mwy nag un safle, credwn fod y weledigaeth newydd yn cynnig cyfle i fwy o newydd-ddyfodiaid gael addysg drochi sy'n agosach ac sy'n fwy cysylltiedig gyda'i hysgol leol.

Mae'r amserlen wythnosol newydd yn mynd ati 'n fwriadol i gynnig gwell cyfleoedd pontio a throsglwyddo'r dysgwyr gyda'i Cymraeg newydd o'r safle trochi i'w hysgol leol. Diben hyn yw cynyddu'r cyfleoedd i'r staff yn y safleoedd trochi a'r ysgolion berchnogi ac annog taith caffael iaith y dysgwyr yn llwyddiannus o'r safle trochi i'w haddysg prif lif.